

Luciana Miu

Iulie 2023

Pentru a atinge țintele României privind emisiile de gaze cu efect de seră, industria autohtonă va trebui să se transforme profund. Această transformare implică **adoptarea de tehnologii și procese cu costuri semnificative și perioade de implementare lungi**, cu puține ferestre de oportunitate rămase până în 2050. De asemenea, costul emisiilor și competiția în noua piață de produse industriale *low-carbon* exercită o presiune din ce în ce mai mare asupra operatorilor. Finanțarea măsurilor de decarbonizare industrială este așadar **o provocare majoră pentru industria grea din România**.

Decarbonizarea industriei grele presupune de multe ori aplicarea de tehnologii la un nivel incipient de maturitate, care prezintă un risc comercial aferent, ceea ce le face greu finanțabile de către sectorul privat. Din acest motiv, **intervenția statului pentru a finanța decarbonizarea industrială, cel puțin în stadiu incipient, este necesară**, și este practică deja în multe țări, precum [Franța](#), [Germania](#) și [Slovacia](#). Deși are un spațiu fiscal redus, statul român dispune de oportunități ample de a disponibiliza fonduri pentru susținerea decarbonizării industriale:

- Cadrul Temporar de Criză și Tranziție, care permite până la finalul anului 2025 relaxarea regulilor privind ajutorul de stat pentru decarbonizarea industrială;
- Fondul de Modernizare, unde schemele de suport aferente decarbonizării industriei nu au fost încă deschise;
- Veniturile din vinderea certificatelor de emisii sub sistemul EU-ETS, care ar putea fi direcționate prin instrumente dedicate industriei grele, pe lângă schemele implementate în prezent de Autoritatea Fondului de Mediu.

Statul român poate lua inițiativă și în crearea de instrumente financiare pentru mobilizarea capitalului privat. Un exemplu poate fi sistemul de tipul contracte pentru diferență pe baza prețului dioxidului de carbon (CCfD) (implementat în Olanda prin [sistemul SDE++](#)). Alte stimulente pentru decarbonizare pot fi introduse prin stabilirea unui cadru de Achiziții Publice Ecologice pentru produse intermediare utilizare în proiectele de infrastructură, ciment și oțel.

Toate aceste oportunități cer **o implicare proactivă cu viziune pe termen lung a statului român**. Aceasta este necesară atât pentru demonstrarea angajamentului pentru decarbonizarea industriei și transmiterea unui semnal pozitiv către investitori, cât și pentru implicarea în negocierile la nivel european pe această temă. Primul pas este **formularea unei strategii naționale de decarbonizare industrială**, integrată cu politicile de dezvoltare economică și care să susțină competitivitatea industriei române. Strategia trebuie să aibă în vedere formularea de politici industriale eficiente, alegând cu atenție sectoarele în vizor și modul în care acestea vor fi susținute. Schemele de suport aferente acestei susțineri declarate trebuie aliniate cu standardele de sustenabilitate dezvoltate împreună cu companiile, bazate pe criteriile din Taxonomia UE și alte standarde naționale existente. Totodată, **strategia pentru decarbonizare industrială trebuie să includă un plan clar pentru coordonarea și chiar finanțarea de către stat a infrastructurii necesare**, în special pentru energie electrică, hidrogen și captarea și stocarea carbonului. Pe plan european, România ar trebui să susțină **adoptarea Net-Zero Industry Act și reorganizarea cadrului financiar multianual al UE**, care ar putea susține atragerea noilor lanțuri valorice industriale prin instrumentele pentru convergență economică deja existente. De asemenea, România ar trebui să susțină introducerea de criterii pentru achiziții publice ecologice pentru Fondurile Structurale și de Investiții și Fondurile de Coeziune, pentru a stimula cererea domestică de produse cu conținut redus de emisii.

Există o multitudine de oportunități și exemple de bune practici pentru finanțarea decarbonizării industriale, aplicabile României. Guvernul național trebuie să abordeze de urgență acest subiect într-un mod pragmatic și holistic, fără să recurgă la măsuri de sprijin ad-hoc dictate de perioadele de criză manifestate recent. Aceasta este singura soluție pentru supraviețuirea industriei autohtone într-o lume *net-zero*.

Asociația Energy Policy Group (EPG) este un think-tank independent, specializat în politici energetice și climatice. Înființat în 2014, EPG reunește experți care conlucrează în proiecte internaționale de cercetare. EPG acordă o atenție sporită contextului mai amplu al politicilor europene și al tendințelor globale, în încercarea de a promova un dialog constructiv în rândul factorilor de decizie și publicului larg.

Scanează pentru
mai multe publicații